

Het nieuwe Amsterdam Museum –

Stadsmuseum
van de
Toekomst

“In het Amsterdam
Museum kun je gewoon
zijn wie je bent.”

— Ameya, 9 jaar, kinderklankbordgroep
Amsterdam Museum

Inhoud

Voorwoord burgemeester Halsema	6
Bouw mee aan onze droom	8
Collectie Amsterdam en het publiek	10
Het Burgerweeshuis	14
Het Amsterdam Museum van de toekomst	18
Het nieuwe Amsterdam Museum wordt uw museum	26

Voorwoord burgemeester Halsema

Weten waar je vandaan komt, is belangrijk om te weten waar je naar toe wilt. En dat geldt ook voor de geschiedenis van een stad. De geschiedenis van mensen, van voorwerpen maar vooral van verhalen. En die verhalen houden niet op bij gisteren. Iedere dag worden er nieuwe verhalen voor en over de stad gemaakt.

Nu Amsterdam 750 jaar jong is, kijken we ook naar de geschiedenis van onze stad en gebruiken we die om te leren, maar ook om opnieuw en anders te kijken. Amsterdammers geven iedere dag de stad vorm, of dat nu thuis is, op het werk, op school of in de politiek. En waar is dat beter te zien en te beleven dan in ons gezamenlijk huis, het Amsterdam Museum. Een plek middenin in de stad, in een gebouw met een rijk verleden. Een museum voor alle Amsterdammers en voor alle bezoekers van de rest van de wereld. Een plek met een prachtige collectie van toen en nu. Met een open blik, met historische verhalen en actuele visies.

Zoals de stad constant verandert, zo verandert ook de betekenis van een museum als het Amsterdam Museum. Dit museum, als polsslag van de stad, wil blijven innoveren en veranderen. Daarom zijn wij als bestuur van de stad trots op het feit dat wij het museum de (financiële) mogelijkheid hebben gegeven om te gaan restaureren en renoveren. Een museum dat past bij de Amsterdamse binnenstad, waar altijd ruimte is en moet zijn voor ambitie en toekomst.

Maar we hebben ook uw hulp nodig voor de realisatie van het nieuwe Amsterdam Museum. En daarvoor zet ik mij graag in, als voorzitter van het comité van aanbeveling voor de wervingscampagne voor het museum en vanzelfsprekend als burgemeester van onze prachtige stad.

Femke Halsema,
burgemeester van Amsterdam en
voorzitter van het Comité van Aanbeveling
voor het nieuwe Amsterdam Museum

Bouw mee
aan onze
droom

Het Amsterdam Museum bewaart en verzamelt de collectie Amsterdam, voor en samen met de bewoners en bezoekers van de stad. Die collectie is altijd in beweging: elke dag komen er verhalen bij en kijken we weer met nieuwe ogen naar het heden en verleden. Het is een plek van verbinding, met ruimte voor verschillende perspectieven. Om relevant te blijven werken we intensief samen met oude en nieuwe generaties Amsterdamse makers, buurthuizen, andere culturele plekken en ons eigen kinderbestuur.

Samen zijn we in staat om telkens weer nieuwe verbanden te leggen tussen onze collectie en de verhalen over de stad. Samen gaan we het gesprek aan over wie we zijn, waren en worden. En samen bouwen we door aan een Amsterdam Museum waarin iedere bezoeker zich thuis voelt en waarvan iedere Amsterdammer zich oprecht mede-eigenaar kan voelen.

Sinds 1975 huist het museum in het voormalige Burgerweeshuis aan de Kalverstraat, een pand vol Amsterdamse historie. Deze plek wordt nu gerenoveerd, om ook het Amsterdamse stadsmuseum van de toekomst op deze bijzondere plek in de binnenstad te behouden. Het nieuwe Amsterdam Museum wordt een van de meest inspirerende stadsmusea van de wereld. Met een open blik, met historische verhalen en actuele visies, met een collectie van toen en nu. Een dynamische oase in het hart van Amsterdam.

In deze brochure nemen we u mee in onze plannen en we hopen van harte dat het nieuwe Amsterdam Museum ook uw museum wordt.

Namens het team van het Amsterdam Museum,

Jurenne Hooij,
voorzitter raad van toezicht

Judikje Kiers,
directeur

Collectie Amsterdam en het publiek

Het Amsterdam Museum beheert en presenteert de collectie van Amsterdam die meer dan 100.000 (kunst) objecten telt. De collectie weerspiegelt de geschiedenis van Amsterdam en haar bewoners. De diversiteit van de collectie is groot: het gaat om schilderijen, beelden, kunstnijverheid, fotografie, meubels, gebruiksvoorwerpen, graffiti, mode, maquettes, persoonlijke eigendommen, sieraden, munten en documenten, maar ook digitaal erfgoed als video's, podcasts en immaterieel erfgoed. Bezoekers maken kennis met topstukken uit de zeventiende-eeuwse schilderkunst en met de eerste elektrische deelauto van Amsterdam (de Witkar uit 1968) of recent aangekochte werken van bijvoorbeeld Brian Elstak. Het verzamelen van verhalen van de stad houdt nooit op. Wat de stad vandaag bezighoudt, is de geschiedenis van morgen.

Er zijn ook hiaten in de collectie. Van sommige gebeurtenissen en bewoners in de stad weten we nog weinig of hebben we lange tijd één kant van het verhaal gepresenteerd. We blijven daarom op zoek naar niet eerder

gepresenteerde feiten en verhalen die een vollediger en veelzijdiger beeld geven. En we reflecteren op de collectie met programma's als *New Narratives* om verschillende perspectieven te bieden, waaronder opdrachten aan hedendaagse makers. Ook werken we graag samen met bewoners aan uitbreiding van de collectie, zoals in het project *Collecting the City*, waarin we samen met verschillende gemeenschappen en organisaties de levendige stad Amsterdam 'verzamelen' en als tentoonstellingsserie presenteren.

Het Amsterdam Museum staat internationaal bekend als een vooruitstrevend stadsmuseum waar activiteiten en tentoonstellingen worden georganiseerd voor en met Amsterdammers over de meest uiteenlopende onderwerpen. Altijd met de stad en haar bewoners in de hoofdrol. We organiseren onderwijsprogramma's, rondleidingen, lezingen en talkshows. We werken samen met een diverse groep makers en partners, om zo een meerstemmig geluid te laten horen. Co-creatie en de dialoog met hedendaagse kunstenaars spelen in het museum een belangrijke rol.

Vaste tentoonstelling
Panorama Amsterdam.
Foto: Françoise Bolechowski

Opening tentoonstelling
De Gouden Koets door ZKH
koning Willem-Alexander.
Foto: Jan-Kees Steenman

Opening tentoonstelling
*Grand March: A Historic House
 through a Ballroom Lens.*
 Foto: Bete van Meeuwen

Educatieprogramma ELJA
 Kindermuseumlab.
 Foto: Bobbie Wagenaar

Bezoekers aan de tentoon-
 stelling *Collecting the City,
 Operatie Wonen.*
 Foto: Inez Agnese

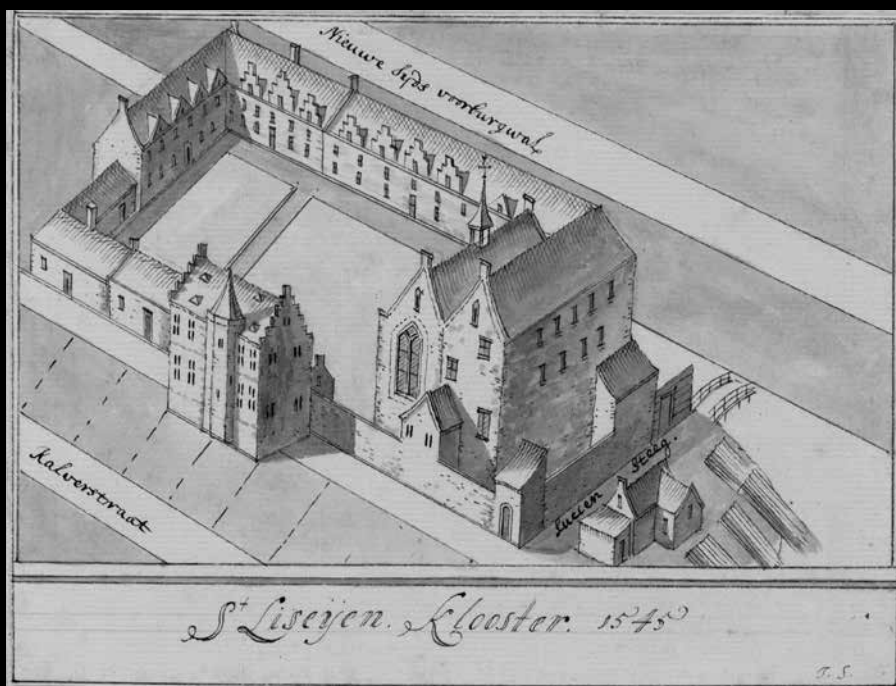
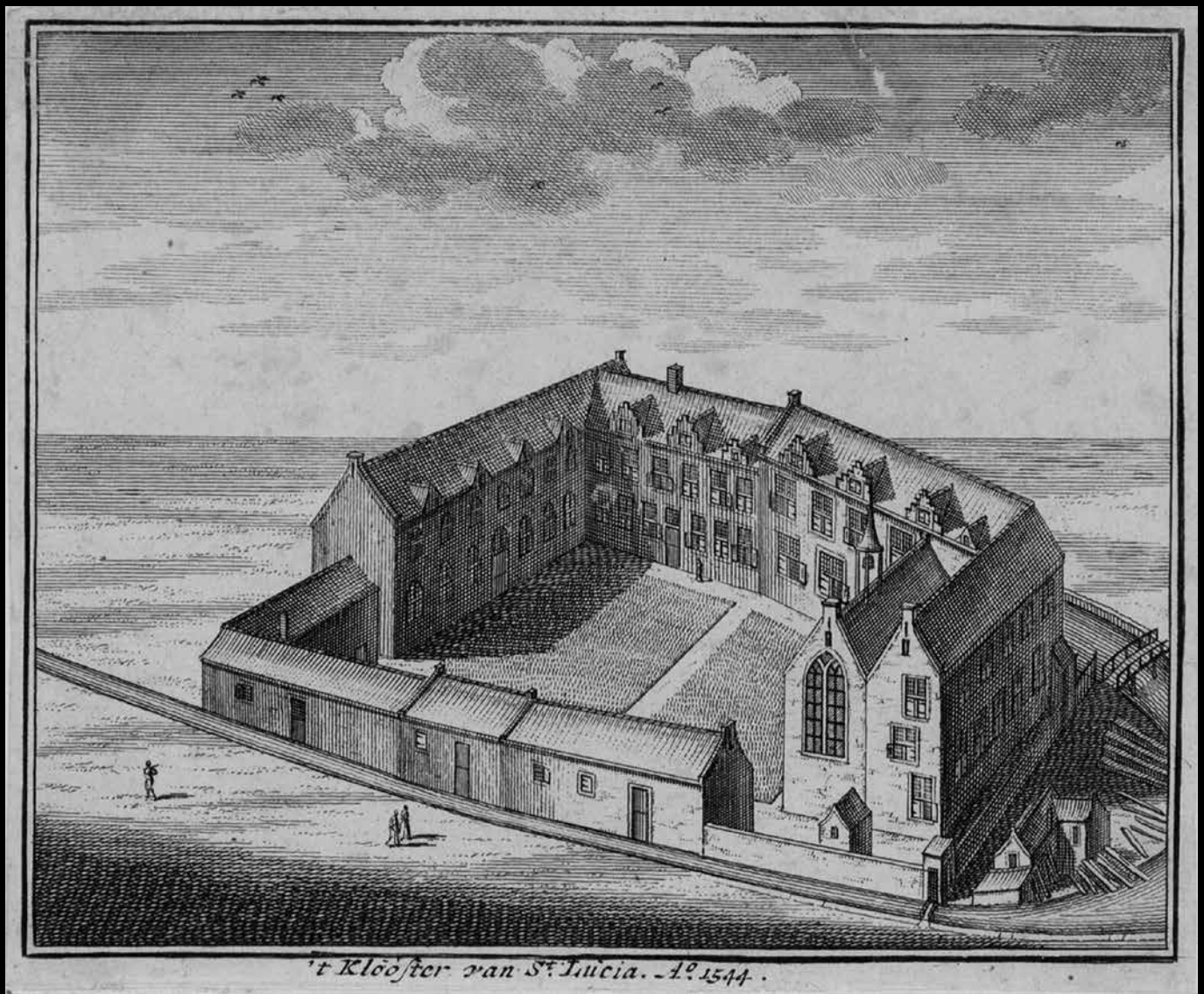
Het Burgerweeshuis

De geschiedenis van het Burgerweeshuis, de thuishaven van het Amsterdam Museum, gaat terug tot de late Middeleeuwen. In die tijd stond op deze plek het Sint Luciën Klooster, een zusterhuis gewijd aan de Heilige Lucia. Na eerste vermelding in 1414 breidde het klooster zich verder uit. Dat duurde tot 1578, het jaar waarin de katholieke stadsregering werd afgezet. Het protestantse stadsbestuur confisqueerde de kloosterbezittingen en verdeelde die onder liefdadigheidsinstellingen.

Het gebouwencomplex werd eigendom van het Burgerweeshuis. De wezen van Amsterdam namen er hun intrek. Bijna vier eeuwen lang bleef dat zo, tot 1960. In dat jaar nam het Burgerweeshuis een nieuw kindertehuis in gebruik aan het IJsbaanpad in Amsterdam en de gemeente kocht het monumentale pand. Na een ingrijpende verbouwing opende Koningin Juliana het toenmalige Amsterdam Historisch Museum in 1975. Dat gebeurde ter gelegenheid van het 700-jarig bestaan van de stad.

Door de eeuwen heen verbouwden de vele bewoners het complex veelvuldig, naar eigen inzicht en gebruik. Ze bouwden aan, ze braken muren door en sloopten hele delen. Dat bepaalt ook het karakter van dit monument. Na ruim 45 jaar gebruik als stadsmuseum is een volgende aanpassing noodzakelijk. De renovatie van het museum is erop gericht het gebouw te optimaliseren voor museaal gebruik. Dat is nodig omdat het huidige gebouw niet meer voldoet aan de eisen die bezoekers en professionals stellen aan een stadsmuseum van deze tijd en de toekomst.

1414–1578 Het Klooster

Hier vestigden de zusters van St. Lucia zich in 1414. Het klooster breidde in de daaropvolgende decennia almaar uit tot het na de reformatie in 1578 van functie veranderde.

1579–1960 Burgerweeshuis

De regenten van het Burgerweeshuis kregen het klooster toegewezen. En konden zo het reeds bestaande weeshuis aan de Kalverstraat uitbreiden. Het Burgerweeshuis bleef er bijna 400 jaar gevestigd tot de verhuizing in 1960.

Vanaf 1975 stadsmuseum

Na een grondige verbouwing werd hier in 1975, ter gelegenheid van het 700-jarig bestaan van de stad het Amsterdams Historisch Museum geopend. Een belangrijke ontmoetingsplek waar bezoekers en bewoners van Amsterdam elkaar leren kennen.

Het Amsterdam Museum van de Toekomst

Het nieuwe Amsterdam Museum wordt een publieksvriendelijk museum met een helder museaal parcours en grote zalen voor de collectie, presentaties en tijdelijke tentoonstellingen. Het heeft grote flexibele ruimtes voor educatie en onderwijs, voor workshops, debat, lezingen en andere publieksprogramma's. Met zijn vrije toegankelijkheid op de begane grond, en de vele vensters die zich openen naar de straat en de binnenplaatsen, maakt het duidelijk verbinding met de stad en haar bewoners.

Neutelings Riedijk Architecten werkten aan het ontwerp en het renovatieplan. Zij ontwierpen onder meer het Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid in Hilversum, het vernieuwde Naturalis in Leiden en het nieuwe Stads kantoor in Deventer. De architecten staan bekend om hun aandachtige en respectvolle omgang met de omgeving, de locatie, de geschiedenis en de wensen van gebruikers. Bovendien hebben zij ruime ervaring met musea.

De kern van het ontwerp voor het nieuwe Amsterdam Museum bestaat uit het maken van een herkenbare entree, het creëren van een logische museale route en het toevoegen van nieuwe museumzalen. Het museum wordt daardoor een toegankelijker, efficiënter, ruimer, flexibeler en duurzamer gebouw. Het ontwerp vergroot de herkenbaarheid en maakt van het nieuwe Amsterdam Museum een belangrijke culturele plek tussen de Dam en het Spui.

Open, gastvrij, toegankelijk en duurzaam

Het nieuwe Amsterdam Museum opent naar de stad. Voorheen gesloten ramen en deuren gaan open. De galerijen rond de Stadshal en alle binnenpleinen zijn gratis toegankelijk voor iedereen. Bovendien is het museum ook toegankelijk voor mensen die minder goed ter been zijn. Iedereen weet straks gemakkelijk de weg te vinden naar en in het nieuwe Amsterdam Museum.

Rechts: Visualisatie van de ingang St. Luciënsteeg.
Onder: Visualisatie van de Nieuwezijds Voorburgwal met restaurant.
Beelden: VERO visuals

De publieksvriendelijke entree, de Stadshal, faciliteert een gastvrije toegang. Hier komen ook alle entree-faciliteiten, zoals garderobe, sanitair, winkel, horeca, infobalie en kassa. We tonen daar de stad met beelden en kunstwerken. Deze multifunctionele ruimte met de opvallende trap wordt ook gebruikt voor publieksprogramma's. De sterk verbeterde museumroute begint en eindigt in de Stadshal.

Boven: Visualisatie van de Stadshal.
Onder: Visualisatie van het Verhalenhuis.
 Beelden: Absent Matter

Het museumrestaurant bevindt zich aan de Nieuwezijds Voorburgwal en draagt daarmee bij aan de verlevendiging van de heringerichte straat. Het ontwerp voorziet bovendien in een uitzichtpunt op het dak van de grote museumzaal met uitzicht op de historische panden in de omgeving en de horizon in de verte. Hier staat de bezoeker oog in oog met het onderwerp waar alles om draait, Amsterdam.

Nieuwe, verbeterde en duurzame ruimtes

Vorige pagina: Visualisatie Stadshal met daarboven de grote zaal en het gewelf. **Rechts:** Visualisatie kunstenaarsatelier. **Onder:** Visualisatie van de grote zaal, boven de Stadshal en het gewelf. Alle beelden: Absent Matter

Het museumbezoek verloopt volgens een eenduidige, logische en onafgebroken route langs historische ruimtes en nieuwe museumzalen. In de nieuwe centrale Stadshal begint het museumbezoek. Er komen nieuwe tentoonstellingszalen, ruim opgezet en met goede klimaatinstallaties, twee zalen aan de Jongensplaats en twee zalen aan de Sint Luciënsteeg. En op de eerste verdieping, boven de Stadshal, ligt de nieuwe grote museumzaal. Deze zaal biedt voldoende ruimte om de grootste werken uit de collectie te kunnen tonen.

In al deze oude en nieuwe zalen komt de rijke collectie optimaal tot haar recht. En er is volop ruimte voor tijdelijke presentaties. Bovendien krijgen kunstenaars in een ruimte aan de Kinderplaats de mogelijkheid om als artist in residence nieuwe collectie 'in situ' te creëren. In dit gastenverblijf verblijft een kunstenaar, schrijver, filosoof, ontwerper enz. een half jaar lang werken en reflecteren op heden en verleden van Amsterdam. Het resultaat van dit creatieve proces is te bezichtigen in het museum. Ook is het atelier op geregelde tijden open voor het publiek.

De binnenpleinen vormen rustige verblijfplekken voor bezoekers en buurtbewoners. Bezoekers ervaren de historische waarde en architectonische kwaliteiten van het monument. Historische ruimtes en interieurs, zoals het oude Gewelf en de Regentenkamer, krijgen een prominente en logische plek in het museumbezoek. Het gebouw wordt straks duurzamer door bewust zorgvuldig gebruik en hergebruik van materialen, door de installatie van energiezuinige installaties en duurzame technische ingrepen daar waar mogelijk.

Boven: Visualisatie van het kindermuseum. Beeld: Absent Matter. **Onder:** Visualisatie van de Meisjesbinnenplaats met ingang Stadshal en start van de museumroute. Beeld: VERO visuals

Het nieuwe
Amsterdam
Museum wordt
uw Museum

Het nieuwe Amsterdam Museum is er straks voor iedereen, maar wij zijn nergens zonder u. Ons doel is helder. Voor de realisatie van het stadsmuseum van de toekomst is 95 miljoen euro nodig. De gemeente Amsterdam draagt in totaal ca. 80 miljoen euro bij en levert daarvoor het gebouw casco+ op. De inrichting van het museum en de programmering worden bekostigd door het museum. Hiermee is een bedrag van ca. 15 miljoen euro gemoeid.

Iedereen kan ons helpen dit te realiseren: fondsen, stichtingen, bedrijven en particulieren. En elke ondersteuning is welkom, groot of klein. Want een investering in de renovatie van het Amsterdam Museum, op deze bijzondere locatie, is een investering in de toekomst van onze stad.

We bespreken graag persoonlijk met u de mogelijkheden om betrokken te zijn bij het museum. Ook bieden we als culturele ANBI-stichting fiscale voordelen voor bedrijven, fondsen en particulieren.

Heeft u een vraag over bijdragen aan het nieuwe Amsterdam Museum, dan kunt u altijd bij ons team terecht.

Marije Fokkema,
hoofd development
m.fokkema@amsterdammuseum.nl
06 228 334 49

Samen bereiken we meer

Het nieuwe Amsterdam Museum kan niet zonder uw steun. Alle donaties, groot en klein, zijn welkom en er zijn verschillende manieren om u aan het museum te verbinden. Graag stemmen we de mogelijkheden met u af in een persoonlijk gesprek.

Founders

Founders zijn de basis voor de renovatie en herinrichting van het Amsterdam Museum. Naamsvermelding van een specifieke zaal of ruimte in het museum is exclusief voorbehouden aan onze founders. Ook kunt u ontvangsten en diners organiseren in het nieuwe museum. Samen met onze founders leggen wij het fundament om het Amsterdam Museum door te geven aan toekomstige generaties.

Business Club

Een échte Amsterdamse business club met creatieve ondernemers, bedrijven en kunstenaars. Samen maken wij Amsterdam en samen kijken wij met nieuwe ogen naar de stad. Van een bezoek aan een kunstenaarsstudio tot een dialoogtafel in het kader van Ketikoti, wij delen onze kennis en netwerk speciaal met uw onderneming, medewerkers en relaties.

Schenken & nalaten

Schenken en nalaten kan in de vorm van vermogen, of een object dat de collectie van het Amsterdam Museum verrijkt. Een groot deel van de collectie van het Amsterdam Museum is te danken aan schenkingen van particulieren. Met uw bijdrage voegt u zich in een rijke traditie en zorgt u ervoor dat wij het museum opnieuw kunnen inrichten, mooie tentoonstellingen kunnen ontwikkelen en een breed educatief en publieksprogramma kunnen invullen.

Comité van Aanbeveling

Het Comité van Aanbeveling bestaat uit een groep betrokken Amsterdammers die het Amsterdam Museum en de plannen voor de renovatie en verbouwing van het voormalige Burgerweeshuis tot een stadsmuseum van de toekomst met veel enthousiasme ondersteunen.

- **Femke Halsema** (voorzitter), burgemeester van Amsterdam
- **Borre Akkersdijk**, oprichter ByBorre
- **Willeke Alberti**, zangeres
- **Hedy d'Ancona**, voormalig minister
- **Lesley Bamberger**, CEO Kroonenberg Groep
- **Godfried Barnasconi**, voorzitter Raad van Bestuur Cordaan
- **Noralj Beyer**, voormalig nieuwslezer NOS, theatermaker, auteur, actrice
- **Frida van Boxtel**, antiekhandelaar
- **Robert ten Brink**, programmamaker, presentator
- **Ellen Brudet**, eigenaar en oprichter Colourful Goodies
- **Luan Bulaskaj**, spoken word kunstenaar
- **Job Cohen**, voormalig burgemeester Amsterdam
- **Ann Demeester**, directeur Kunsthaus Zürich
- **Taco Dibbits**, directeur Rijksmuseum
- **Arthur van Dijk**, commissaris van de Koning Noord-Holland
- **Karsu Dönmez**, zangeres, componiste, pianiste, tv kok, presentatrice
- **Diederik Ebbinge**, acteur, schrijver, regisseur en talkshowhost
- **Halleh Ghorashi**, hoogleraar Diversiteit en Integratie aan de Vrije Universiteit Amsterdam
- **Lilian Gonçalves-Ho Kang You**, jurist, voorzitter onderzoek koloniale roofkunst
- **Kinderburgemeester van Amsterdam**
- **Hajir Hajji**, CEO Action
- **Raquel van Haver**, beeldend kunstenaar
- **Rocky Hehakaija**, directeur Favela Street
- **Defano Holwijn**, influencer, rapper, acteur
- **Abdelhamid Idrissi**, oprichter Studiezalen
- **James Kennedy**, decaan University College Utrecht, voorzitter commissie Canon van Nederland
- **Natasja Kensmil**, beeldend kunstenaar
- **Pauline Kruseman**, oud-directeur Amsterdam Museum
- **Susan Legêne**, decaan faculteit der Geesteswetenschappen en Professor Politieke Geschiedenis VU
- **Annet Lekkerkerker**, voorzitter College van Bestuur Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten
- **Yuri van der Linden**, bestuurslid Koninklijk Oudheidkundig Genootschap
- **Hans Looijen**, trustee European Museum Forum
- **Rahma el Mouden**, oprichter MAS dienstverleners
- **Susannah van Rabenswaay**, oprichter Kinderhonk
- **Axel Rüger**, CEO Royal Academy of Arts in Londen
- **Tammie Schoots**, student Competitie Recht en Literary Studies Universiteit van Amsterdam, schrijver
- **Russel Shorto**, schrijver, historicus, journalist
- **Maren Siebert**, directeur Bekijk 't
- **Jeroen Spanbroek**, voorzitter federatie Openbaar Primair Onderwijs Amsterdam
- **Paul Spies**, kunsthistoricus, oud-directeur Amsterdam Museum en Stadtmuseum Berlin
- **Osborne Steward**, ondernemer, oprichter Areaboys
- **Imane Valk**, scholier, Amsterdammertje van het jaar 2020
- **Margriet Veeger**, voorzitter COC Amsterdam
- **Ernst Veen**, oud-directeur De Nieuwe Kerk en Hermitage Amsterdam
- **Freek Wallagh**, nacht-burgemeester van Amsterdam
- **Gloria Wekker**, emeritus hoogleraar gender studies, Universiteit Utrecht
- **Paul Wevers**, voorzitter ORAM
- **Won Yip**, investeerder

Over de organisatie

Bestuur steunstichting

- **Henk Markerink (voorzitter),**
toezichthouder, bestuurder, adviseur,
voormalig directeur Johan Cruijff ArenA
- **Christina Caljé,**
onafhankelijk bestuurder, adviseur
- **Robbert Maruanaija,**
creative consultant & personal development coach
- **Jan de Rooij,**
onafhankelijk toezichthouder en bestuurder,
voormalig partner Deloitte

Raad van toezicht Stichting Amsterdam Museum

- **Jurenne Hooi (voorzitter),**
onafhankelijk adviseur en toezichthouder
- **Benno Friedberg,**
Friedberg & Mahn advocaten
- **Robbert Maruanaija,**
creative consultant & personal development coach
- **Garance Reus-Deelder,**
directeur Plan International
- **Tim Verlaan,**
universitair docent afdeling Geschiedenis UvA
- **Patricia de Weichs de Wenne,**
interim Manager en adviseur binnen de culturele sector

Management Team Amsterdam Museum

- **Judikje Kiers,**
directeur
- **Marije Fokkema,**
hoofd development
- **Imara Limon,**
hoofd conservatoren
- **Remco Mol,**
directeur bedrijfsvoering
- **Marijke Oosterbroek,**
manager digitale transformatie
- **Maurice Seleký,**
hoofd communicatie & marketing

Colofon

Brochure renovatie

De renovatie en verbouwing van het Amsterdam Museum is een gezamenlijk project van de Gemeente Amsterdam en het Amsterdam Museum.

Secretariaat

+31(0)20 5231822
info@amsterdammuseum.nl

Postadres

Herengracht 603
1017 CE Amsterdam

Voorwoord

- Femke Halsema,
burgemeester van Amsterdam
- Jurrenne Hooi,
voorzitter raad van toezicht Amsterdam Museum
- Judikje Kiers,
directeur Amsterdam Museum

Ontwerp brochure

Studio Isabelle Vaverka

Overige beelden

- Amsterdam Museum
- Stadsarchief Amsterdam

Amsterdam, augustus 2024

Hoofdbegunstiger

 Gemeente
Amsterdam

Founders

**VRIENDEN
LOTERIJ**

KROONENBERG|GROEP
REAL ESTATE INVESTMENT DEVELOPMENT

Hoofdpartner educatie

 ELJA
Foundation

“Als betrokken Amsterdamse vastgoedonderneming zijn wij er trots op bij te dragen aan het vernieuwde Amsterdam Museum. Zo helpen wij ervoor te zorgen dat de verhalen van de stad — van vroeger, nu en in de toekomst — voor iedereen toegankelijk zijn.”

— Lesley Bamberger,
CEO Kroonenberg Groep

AMSTERDAM X MUSEUM